

Till vänster: Näta-Klara, Klara Charlotta Karlsdotter, på äldre dagar med ett av sina många nät.

Lårbensbrott + hjärnblödning var Näta-Klaras dödsorsak enligt dödboken.

En gumma sitter på trappan till backstugan Karlshamn och förmodligen är det Näta-Klara. Stugans utvändiga mått var 6 x 3 meter.

Nedan: Karlshamn, en backstuga under Landsnäs. I stugan bodde Näta-Klara i hela sitt 88 år långa liv, och även hennes mor bodde i Karlshamn hela livet.

10	Lårbensbrott + hjärnblödning			Dec. 18	Dr. Karlshamn, Klara.
					Begravd utan jordfästning i Sv. kyrkans ordn (pingstvän).

Näta-Klara – gumman som "sköt nät" som ingen annan

BOXHOLM (LT)

Hon hette Klara Charlotta Karlsdotter, men har gått till historien under namnet Näta-Klara. Förr i tiden så var det många gårdar runt Sommen som skickade bud efter Näta-Klara för att hon skulle "skjuta nät", det vill säga tillverka fisknät, men även laga nät.

Näta-Klara var född 1850 och hon blev hela 88 år. I hela sitt liv bodde hon i backstugan Karlshamn under Landsnäs, en stuga där även modern bodde hela sitt liv.

Det finns många intressanta och fascinerande levnadsöden från förr i tiden att berätta om, och många människors liv från Boxholmstrakten har man kunnat läsa om här i Länstidningen.

Men i kommunens allra östligaste delar, nämligen i trakten av Landsnäs vid sjön Sommen, föddes en flicka för 171 år sedan vars liv man inte kunnat läsa om i Länstidningen tidigare.

Näta-Klara kom flickan att kallas, och en hel del information om henne är bevarat, till exempel har en kvinna med signaturen Karin Svensson skrivit om Näta-Klara.

Den 18 mars 1850 födde Sara Stina Karlsdotter en flicka som kom att döpas till Klara Charlotta. Flickan står som oäkta i födelseboken, och prästen har också antecknat "fadern icke namngiven".

Klara kom till världen i backstugan Karlshamn som låg på Landsnäs marker. Man kan förmoda att stugan låg på en vacker plats, det var alldeles vid

sjön Sommen, knappt 300 meter söder om huvudgården.

Även Klaras mor, Sara Stina, var "oäkta". När Klara föddes så blev det tre generationer i stugan, Klara Charlotta, hennes mor Sara Stina och mormodern Eva Persdotter. Klaras mormor Eva Persdotter födde Sara Stina den 12 mars 1822 och fadern står som okänd.

När Klara föds är hennes mormor Eva Persdotter gift med Carl Adamsson och han bodde också i stugan. Paret hade gift sig 1834 och ungefär samtidigt som de gifter sig så flyttar Carl Adamsson och Eva Persdotter till Karlshamn, och med största säkerhet är det Carl som uppför stugan, den finns nämligen inte med i tidigare kyrkböcker. Namnet Karlshamn – förr skrivet Carlshamn – kommer antagligen från honom själv.

De båda gifte sig när Evas dotter Sara Stina var 12 år så det känns ju tveksamt att Carl Adamsson var far till Sara Stina, men hur det låg till med detta kan vi inte veta. Sara Stina får i alla fall efternamnet Karlsdotter, och det fick ju även Klara.

Carl Adamsson avlider den 24 april 1852, men vilket år Eva Pehrsondotter går ur tiden är svårt att veta eftersom det saknas ett antal kyrkböcker för Malexander från senare delen av 1800-talet. Klaras mor, Sara Stina, dör i Karlshamn den 11 april 1893, och i dödboken står det "värk" under dödsorsak.

År 1878 fick Klara Charlotta "Näta-Klara" Karlsdotter en dotter. Hon hette Hulda Amanda Karlsdotter, och även i detta fall är fadern okänd. Dottern Hulda Amanda hamnar så småningom i Linköping och får många

barn, så det finns med största säkerhet många anor efter Näta-Klara.

I hela sitt långa liv kom Näta-Klara att bo i backstugan Karlshamn, så när som på de sista två veckorna i livet då hon efter en olyckshändelse hamnade på ålderdomshemmet. Karlshamn var en väldigt liten stuga, dess utvändiga mått var bara tre gånger sex meter. Något kök fanns inte, men däremot ett slags förrum som inhyste diverse behövliga redskap med mera. Det dominerade i stugan var en stor öppen spis. Värme kom från en öppen eld, och mat lagades i grytor och kastruller som var försedda med ben och som ställdes över elden. I stugan hade Klara pyntat fint och nätt som i ett dockskåp skriver Karin Svensson. Det var blommiga tapeter på väggarna, tavlor och småsaker.

Näta-Klara kom ju Klara Charlotta att kallas och orsaken var att gårdarna intill sjön ibland sände bud efter den lilla nytra gumman för att hon skulle komma och skjuta nät. Detta innebär att hon tillverkade nät, och ibland så lagade hon nät också.

Karin Svensson skriver att i hennes föräldrahem sopades golvet rent i till exempel logen. Där spände Klara upp nättelnarna i lagom höjd över hela ytan för sitt arbete.

Karin Svensson skriver att hennes morfar var förfärligt noga och det var inte alls lätt att göra honom till lags. På de grövre näten sattes sänken, det var säckväv som syddes och stoppades med grus eller småsten, och dessa sänken sydde Näta-Klara fast i en rasande fart.

På senare år användes blysäcken vilka gav jämn tyngd och inte trass-

lade i näten som tidigare sänken. På övertelnen skulle flöten fästas. Det var förr i tiden små näverullar, "flån", som fanns i Karins barndomshem.

Klara trädde dem på den övre telen där hon sedan fäste dem undan för undan på lagom avstånd från varandra, allt gick av gammal vana.

Men det var sedan det stora arbetet satte igång, nämligen att skjuta nät, det vill säga att binda nät. Den som fick se Näta-Klara utföra detta arbete lär aldrig ha glömt det, för gumman var otroligt flyhänt. Fingrarna bokstavigt flög fram och fattade upp maskor till lagom mellanrum. Karin Svensson skriver att den lilla tandlösa munnen gjorde tempon den också, vilket en nyfiken skolunge naturligtvis noterade.

Hur mycket Klara hade i dagspennning vet ingen men hon fick förstås mat och husrum i samband med arbetet också, så hon hankade sig fram.

Med tiden blev Klara medlem i baptistsamfundet, hon var med på möten och gästade vänner i hemmen där.

Näta-Klara blev gammal men en olycklig halkolycka blev för mycket för krutgumman. Hon halkade på en isig brädlapp, föll och bröt lårbenshalsen. Hon kom till lasarettet, men skickades hem igen och till ålderdomshemmet. Där slutade Näta-Klara sina dagar inom ett par veckor, det var den 4 december 1938. Under kolumnen för dödsorsak står det antecknat "lårbensbrott + hjärnblödning". Prästen har också skrivit "Begraven utan jordfästning. Sv. kyrkans ordning (pingstvän)".

Text:
KLAS JOHANSSON

Det händer

Evenemangstips
i Boxholms kommun

Julmarknad

Förutom dans kring granen, tomterace och lucia håller butikerna öppet längre. Möjligheter till väfflor, glögg, kokkorv m m finns att tillgå under besöket. Dessutom visar knallar och andra aktörer upp sina produkter. Andra aktiviteter tillkommer.
Tid: 12-11, kl 15-18.
Plats: Torget och Storgatan.

Kyrkfrukost

Kl 09: Duka vi fram frukosten med tillfälle för goda samtal.
Kl 10: Får vi lyssna på dagens föreläsare som är Carina Sundberg, stiftsteolog på Linköpings stift och som just nu arbetar med ekoteologi.
Tid: 12-11, kl 09-12.
Plats: Boxholms församlingshem.

Julutställning

Konstverk visas av Bild och forms medlemmar.
Tid: 12-11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21 och 22.
Plats: Boxholms bibliotek.

Julkonsert

Folkligt nära i juletid - en ekumenisk julkonsert med Trijord. Maria Broman, Tine Røjås och Emma Sundbring Bäcklid. Vi följer folkhälsomyndighetens rekommendationer och tar in max 100 besökare.
Tid: 12-11, kl 18-19.30.
Plats: Ekeby kyrka.

Mässa

Tid: 12-12 och 19, kl 11-12.
Plats: Ekeby kyrka.

Öppet hus

För barn 0-5 år i vuxens sällskap.
Tid: 12-14, kl 09-11.30.
Plats: Boxholms församlingshem.

Mässa med enkel frukost

Tid: 12-15, kl 09-10.
Plats: Timmerö kapell.

Julens sånger

Ekeby-Prismakören sjunger in julens sånger. Vi följer folkhälsomyndighetens rekommendationer och vaccinationsbevis krävs. Tag med giltigt vaccinationsbevis och legitimation. Kom gärna i god tid.
Tid: 12-19, kl 17-19.30.
Plats: Boxholms kyrka.

Välkommen till de olika evenemangen i Boxholms kommun.

Maila ditt evenemang till redaktionen@lanstidningen.se senast fredag veckan innan införande.